

Î N C H E I E R E

03 decembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

judecătorul

Judecătorii

Iulia Sîrcu

Ion Corolevschi, Valentina Clevadî

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2014 prin care s-au respins apelurile declarate de către Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 februarie 2014,

c o n s t a ț ă

La 19 noiembrie 2013 Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina s-au adresat Judecătoriei Căușeni cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Prin încheierea Judecătoriei Căușeni din 20 noiembrie 2013 a fost restituită cererea de chemare în judecată depusă de Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina.

La 29 noiembrie 2013 Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina s-au adresat Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanții au indicat că de Judecătoria Căușeni s-a examinat cauza contravențională nr. 4d-1018/12 în privința

lui Gușovschi Segiu în baza art. 70 Cod contravențional, cauză examinată și de Curtea de Apel Bender, care a restituit pricina la rejeuare.

Susțin că pînă la depunerea prezentei cereri în instanța de judecată, cauza contravențională nu a fost examinată, iar ca urmare familia lor este supusă presiunilor și discriminării din partea organelor statului.

Suplimentar au indicat că în privința lor de către organele de urmărire penală au fost fabricate mai multe dosare, ultimul fiind de arestare și internare într-o instituție de psihiatrie, însă de către instanțele ierarhic superioare au fost casate mai multe hotărîri judecătorești.

Consideră reclamantii că tergiversarea examinării cauzei contravenționale într-un termen rezonabil este contrar prevederilor art. 454 Cod contravențional și art. art. 3 și 6 ale CEDO, fiind prejudiciați moral.

Cer reclamantii, constatarea faptului încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei contravenționale, încasarea cu titlu de prejudiciu moral a sumei de 3 000 euro pentru fiecare.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 20 februarie 2014 s-a respins acțiunea depusă de Gușovschi Valentina. S-a admis parțial acțiunea depusă de Gușovschi Sergiu, fiind constatat faptul încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei contravenționale nr. 4d-16/13 și s-a dispus încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Gușovschi Sergiu a prejudiciului moral în sumă de 3 000 lei.

Hotărîrea primei instanțe a fost contestată cu apel de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 mai 2014 s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina, s-a menținut hotărîrea primei instanțe.

La 05 august 2014, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd modificarea deciziei instanței de apel prin diminuarea sumei acordate.

În motivarea recursului recurentul a indicat că, instanța de apel a interpretat și aplicat eronat normele de drept procedural. Instanța de apel nu a luat în considerație că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, suma acordată trebuie să fie una justificată și reală, să nu constituie venit nejustificat pentru cel despăgubit, iar pentru stat o contribuție excesivă.

În opinia recurentului, rezonabilitatea duratei procedurilor în privința unei cauze urmează a fi evaluată conform criteriilor stabilite de jurisprudența CEDO, complexitatea cauzei, comportamentul părților, inclusiv a reclamantului și a autorităților, și miza pentru reclamant, iar instanța de judecată urma să aprecieze comportamentul părților implicate în proces, inclusiv existența unor întîrzieri inexplicabile, amînări neîntemeiate, consecutivitatea ședințelor, planificarea unei

ordini a ședințelor cu pauze îndelungate, însă aceste momente au fost ignorate și nu au fost supuse unor aprecieri obiective.

Consideră că părțile sunt obligate să se folosească cu bună credință de drepturile procedurale, iar perioada de examinare nu poate fi pusă exclusiv în sarcina instanțelor judecătorești.

La 11 noiembrie 2014, Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina au declarat recurs împotriva hotărârilor judecătorești, solicitând casarea integrală sau parțială a lor și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii integral ori modificarea deciziei instanței de apel cu încasarea prejudiciului solicitat.

Au invocat că instanțele judecătorești au refuzat nejustificat anexarea probelor la dosar și anume 40 de raporturi de expertiză medico-legale, deciziile instanței de apel prin care au fost casate hotărârile instanțelor de fond și respinsă cererea de a fi tratați psihiatric.

Consideră că suma de 3 000 lei nu este una rezonabilă pentru suferințele suportate de ei.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Avînd în vedere că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 30 mai 2014 (f.d. 109) și recepționată de Ministerul Justiției la 05 iunie 2014, iar cu referire la recursul declarat de Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina, la materialele dosarului lipsește dovada recepționării deciziei, astfel recursurile se consideră declarate în termen.

Verificînd legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și

ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului menționat prevede că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina sunt declarative și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că argumentele invocate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina în cererile de recurs poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Colegiul reiterează și faptul că conform articolului 13 din Convenția Europeană recursul trebuie să fie unul "efectiv", atît în practică, cît și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII).

Astfel, reieșind din considerentele menționate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina ca inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Gușovschi Sergiu și Gușovschi Valentina se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Corolevschi

Valentina Clevadi